

27.10.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**27 Ekim 2021
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

27 Ekim 2021 Çarşamba

ÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Özel Riskler Yönetim Merkezi Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliği
- Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Kitle Fonlaması Tebliği (III – 35/A.2)

İLKE KARARI

- Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05/10/2021 Tarihli ve 1816 Sayılı İlke Kararı

TMO, 235 bin tonluk arpa ithalatı ihalesi için teklifleri aldı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 235 bin tonluk arpa ithalatı ihalesi için teklifleri topladı. Toplanan teklifler ton başına 330 ile 344,90 dolar arasında değişti. TMO, 2021 yılı arpa alım fiyatını ton başına 1,750 TL olarak açıklamış, satış fiyatını ise ton başına 1,950 TL olarak belirlemişti.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) hububat ihalesi çalışmalarına devam ediyor.

TMO, son olarak 235 bin tonluk arpa ithalatı ihalesi için teklifleri topladı. Bloomberg'in ticaret kaynaklarından edindiği bilgilere göre 1-20 Aralık tarihinde yapılması öngörülen teslimatlar için teklifler ton başına 330 dolar ile 344,90 dolar arasında değişti.

Liman	Ton (Bin)	Teklif (dolar)
Derince	25	335
İskenderun	25	344,80
İskenderun	25	344,90
Mersin	25	342,90
İzmir	25	333,69

İzmir	25	339,90
Bandırma	25	334,80
Tekirdağ	25	330
Samsun	25	339,90
Trabzon	10	339,80

Gümrük vergisi sıfırlanmıştı

Bazı hububat, bakliyat ve tohumluk hububat ithalatında gümrük vergisi yıl sonuna kadar sıfırlanmıştı.

8 Eylül'de Resmi Gazete'de yayımlanan ve ithalat rejimi kararında değişiklik yapan Cumhurbaşkanı kararı ekinde yer alan listeye göre, nohut, yeşil ve kırmızı mercimek, buğday, mahlut, tohumluk çavdar, beyaz ve maltlık arpa, tohumluk yulaf, mısır ve buğdaygiller ailesinden bir yem bitkisi olan sorgum tohumu ithalatında gümrük vergisi 31 Aralık'a kadar sıfır olarak uygulanacak.

TMO, 2021 yılı arpa alım fiyatını ton başına 1,750 TL olarak açıklamış, satış fiyatını ise ton başına 1,950 TL olarak belirlemişti.

Son olarak TMO, 310 bin tonluk arpa ithalatı gerçekleştirmiş, ihalede fiyat ton başına 310 ile 321,40 dolar arasında değişmişti.

Bitkisel yağ üreticileri, gümrük vergisinin sıfırlanmasından memnun

Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği (BSYD) Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, ayçiçeği yağı ve aspir tohumu ithalatında gümrük vergisinin yıl sonuna kadar sıfırlayan kararla ilgili, "İnşallah bu kararlar, sektöre biraz daha rahat nefes aldırabilir." dedi.

Ayçiçek tohumu yağı ile teknik ve sınai amaçla kullanılan ham yağ ithalatında gümrük vergisinin yıl sonuna kadar sıfır olarak uygulanmasına ilişkin karar Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Söz konusu kararı değerlendiren Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, "Bu kararı bekliyorduk. Biraz gecikti aslında daha önce çıkmalıydı." diye konuştu.

Bütün dünyada özellikle ayçiçeğinde 57-58 milyon ton civarında üretim yapıldığını dile getiren Büyükhelvacıgil, Türkiye'de bu yıl 1 milyon 650 bin tonla rekor düzeyde üretime imza atıldığını bildirdi.

Buna karşın yağ fiyatlarının "çok garip bir şekilde" yükseldiğine dikkati çeken Büyükhelvacıgil, gübre fiyatlarının da yüksekliğinden herkesin çok şikayetçi olduğunu ve devletin de bu konuyla ilgili çalışmalarını sürdürdüğünü söyledi.

Döviz kurundaki yükselişin de ürün ithalatının üzerinde etkili olacağının altını çizen Büyükhelvacıgil, şunları kaydetti: "Piyasaya mal arzında problem var. Bunun çözülmesi lazım. Piyasaya yağlı tohum ayçiçeği akıyor. İnşallah bu kararlar, sektöre

27.10.2021

biraz daha rahat nefes aldırabilir. Aspir tohumu da ayçiçeğine benzer bir üründür. Yenebilir, kullanılabilir faydalı ve güzel bir yağdır. Bu da Türkiye'de üretiliyor ancak miktarı az. Zamanında ürün deseninin çeşitlendirilmesiyle ilgili bu tohumu çok yatırım yapılmıştı ancak son zamanlarda üretim istediğimiz gibi değil. Bunun artırılması gerekiyor."

Organik, suda çözünebilir, özel gübrelerde ihracat yasağı kalktı

Organik, suda çözünebilir özel gübreler ihracat yasağı kapsamının dışına çıkarıldı. Kapsamdaki daralmanın 300 civarında orta küçük ölçekli gübre üreticisini rahatlatacak.

Ali Ekber YILDIRIM

Gübrede ihracat yasağının kapsamı daraltıldı. Organik, suda çözünebilir özel gübreler ihracat yasağı kapsamının dışına çıkarıldı. Kapsamdaki daralmanın 300 civarında orta küçük ölçekli gübre üreticisini rahatlatacak. Bu gübrelerde yasağın kalkmasının gübre fiyatlarına bir etkisinin olmayacağı ifade ediliyor.

Gübre sektörünün yoğun tepkisi ve Ticaret Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda gübre ihracatında geçen hafta yürürlüğe giren ihracat yasağı kararı esnetildi. Bazı gübreler ihracat yasağı kapsamı dışına alınarak ihracatı tekrar serbest bırakıldı.

DAP ve üre ve nitratlı gübrelerde yasak sürüyor

Yapılan düzenleme ile yaygın olarak kullanılan ve piyasada fiyatı en çok yükselen DAP, üre, nitratlı gübrelerde ihracat yasağı devam ediyor. Ancak, daha çok küçük ve orta ölçekli işletmelerin üreterek ihraç ettiği organik gübreler, suda çözünebilir, borlu, leonardit ve benzeri özel gübrelerin ihracat yasağı kalktı.

İhracatı yasak gübreler

İhracat yasağı ile ilgili yapılan yeni düzenlemede ihracatı yasak gübreler şöyle belirlendi: Süfirik asit oleum (GTP: 2807.00), Saf Amonyak (GTP: 2814.10), Amonyum Nitrat (GTP: 3102.30), Amonyum Sülfat (GTİP: 3102.21.00.00.00), Üre (GTP: 3102.10), Kalsiyum Amonyum Nitrat (GTP: 3102.40), DAP; Diamonyum hidrojenortofosfat (GTİP:3105.30.00.00.00), 3105.59.00.00.11 GTİP'i altında yer alan yalnız NP (20-20-0) cinsi gübreler ve 3105.20.10.00.00 GTİP'i altında yer alan yalnız NPK (15-15-15)

İhracatçılar Avrupa pazarını kaybetmek istemiyor

Gübre ihracatı ile ilgili yasağın esnetilmesini ve bazı gübrelerin kapsam dışına alınmasını değerlendiren gübre sektörü temsilcileri önemli bir yanıltan dönüldüğünü belirtti. Sektör temsilcileri: " Toptan her şeyi yasaklamak zaten doğru değildi. Derdimizi anlatmaya çalıştık. Sağ olsunlar bize hak verdiler ve organik gübreler, suda çözünebilir, özel gübreler, ihracat yasağı kapsamının dışına alındı. Kaldı ki, bu gübrelerde Türkiye Avrupa'da özellikle Almanya, Hollanda, İspanya'da pazar hakimiyetine sahip. Biz her zaman öncelikle Türkiye'deki çiftçilerin gübreye erişmesini ve almasını istiyoruz. Ama ihtiyaç fazlası varsa onun da ihracatını yapmanın engellenmemesi gerekiyor. Kimse endişe etmesin, bu özel gübrelerde ihracat yasağının kalkması gübre fiyatlarını da artırmayacaktır. Ama 300'den fazla küçük ve orta ölçekli ihracat yapan gübre firması var. Bunlar ciddi istihdam yaratıyor. Bu firmalar derin bir nefes aldı. Emeği geçenlere teşekkür ederiz." görüşünü dile getirdi.

İstihdamda 1,2 milyon kişilik artış hedefleniyor

Cumhurbaşkanlığı'nın 2022 için hazırladığı 'Yıllık Programa' göre, 2022 yılında ülke istihdamında 1 milyon 277 bin kişilik artış hedefleniyor.

Türkiye'de istihdamın 2022 yılında 1 milyon 277 bin kişi artması hedefleniyor. 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre, 2022'de COVID-19 salgını sonrası ekonomideki toparlanma süreci ve yüksek büyüme oranları çerçevesinde istihdam artışının ivme kazanması bekleniyor.

Bu kapsamda, istihdamın bir önceki yıla göre 1 milyon 277 bin kişi artması hedefleniyor.

İşsizlik oranının ise yüzde 12'ye gerilemesi bekleniyor. İş gücüne katılma oranının da toparlanarak, 2022'de 1 puan artışla yüzde 52,4'e ulaşması öngörülüyor.

SGK'ye 280 milyar lira bütçe transferi yapılacak

Gelecek yıl sosyal güvenlik kuruluşlarının toplam gelirlerinin 675,8 milyar lira, toplam giderlerinin 714,7 milyar lira ve gelir-gider açığının 39 milyar lira civarında olması öngörülüyor.

Gayrisafi Yurt İçi Hasılaya (GSYH) oran olarak gelirlerin yüzde 8,6, giderlerin yüzde 9,1 ve açığın yüzde 0,5 olması bekleniyor.

SGK'ye 2022'de faturalı ödemeler, ek karşılıklar, emeklilere yapılan ek ödeme, devlet katkısı, prim teşviklerinden kaynaklanan transferler ile prim ödeme gücü olmayanların

Genel Sağlık Sigortası primi de dahil olmak üzere toplam 280,7 milyar lira tutarında ve GSYH'nın yüzde 3,6'sı oranında bütçe transferi yapılması planlanıyor.

Kayıt dışı istihdam oranı yüzde 28,5'e düşürülecek

Kayıtlı istihdamın teşvikine yönelik veri analizine dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri yaygınlaştırılacak. Kayıt dışılığın yaygın olduğu sektörler başta olmak üzere yönlendirici ve rehberlik edici denetim faaliyetleri artırılacak. Bu kapsamda, kayıt dışı istihdam oranının yüzde 28,5'e düşürülmesi planlanıyor.

İş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için ilgili kamu kurumları, üniversiteler, sendikalar ve STK'lar ile eğitim, seminer ve bilgilendirici faaliyetler düzenlenecek. İş ekipmanlarının, iş sağlığı ve güvenliği standartlarına uygun hale getirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek ve yerli üretim özendirilecek. Bu çalışmalarla, ölümlü iş kazası oranının yüz binde 5,9'a düşürülmesi hedefleniyor.

İşgücü destek programları askıda

Son 8 yıldır yoğun bir şekilde işverenler tarafından kullanılan ve istihdama önemli oranda katkı sunan işbaşı eğitim programları 4 Ekim'den bu yana askıya alındı. Gelişmenin yatırım ve istihdamı negatif etkilemesi bekleniyor.

İstihdamı artırmak ve işsizlerin mesleki deneyim kazanmaları amacıyla son 7-8 yıldır yoğun bir şekilde uygulanan İŞKUR İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü kursları, 4 Ekim'den itibaren tüm Türkiye'de eşzamanlı olarak ilk kez askıya alındı. Yıllık en az 150 bin kişinin istihdam edilmesine aracılık eden programların suistimal edildiği ve bu durdurulduğu belirtilirken, performansa dayalı yeni bir düzenleme üzerinde çalışıldığı belirtiliyor. Yeni yıl itibari ile ücret ve sürelerde güncellenmenin de beklendiği programların durdurulmasının bir başka sebebinin ise ayrılan bütçenin bitmesi olduğu konuşuluyor.

Uygulamalardan en fazla faydalanan sektörlerden ise programların bitmesine büyük tepki geldi. Yatırıma ve istihdama bu kadar ihtiyaç duyulan bir dönemde programların resmi bir açıklama yapılmadan askıya alınmasına tepki gösteren sektör temsilcileri, bunun işsizliğe yol açmakla birlikte yatırımları da baltalayacağı dile getiriyor. İŞKUR sitesinde yer alan bilgilere göre bu yılın ocak-eylül döneminde her iki programa 381 bin kişi katıldı.

Yatırımları da istihdamı da kötü etkiler

İstanbul Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Mustafa Gültepe, programların durdurulması ile ilgili herhangi bir açıklama yapılmadığını, başvuru esnasında öğrendiklerini söyledi. Gültepe, "İl bölge müdürlüklerinde bulunan yetkililerin de bu konuda çok fazla bilgisi yok. Bir açıklama yapılmalı, herkesin

kafasında bir soru işareti var” dedi. Bu durumun hazır giyim sektörünü önemli oranda etkilediğini vurgulayan Gültepe, şöyle konuştu: “Büyüyoruz, işimiz çok. Alım çok. Biz bu programlar ile elemanları yetiştiriyoruz. Yetiştirme süreci var. Bu önemli bir işbirliği idi. Hem sektöre hem de Türkiye’ye çok fazla faydası olan bir programdı. Ama bir anda durdurulması, başlayıp başlamayacağı, başlayacaksa ne zaman başlayacağı belli değil. Sebebi konusunda da açıklama yok” dedi. Gültepe’nin verdiği bilgilere göre Anadolu’daki yatırımların tamamında bu programlardan faydalanılıyor. Gültepe, “Bu durum yatırımları da istihdamı da kötü etkiler. Artı eğitim-öğretim sürecinde İŞKUR ücretin bir kısmını veriyordu, üstünü biz tamamlıyorduk. Şimdi ücretin tamamı işverenin üzerine kalacak. Maliyetlerin böylesine arttığı bir dönemde bu bizim için büyük bir yük getirecek ve mevcut istihdamı da negatif etkileyecek” açıklamalarında bulundu.

“Firma bazlı performansla bakılsın”

Özellikle yeni üretim alanları ve yatırımlarda yeni eleman alımı yaparken işbaşı eğitim programı ile eleman aldıklarını anlatan TGSD Başkanı Ramazan Kaya, “Bu insanları 3-6 ay arası eğitimden sonra da banda alıyoruz. Bu 3-6 ay arasında eğittiğimiz zaman maaş ve sigortalarını devlet karşılıyordu. Böylece buradaki zaman ve maliyet kaybını devlet üstleniyordu. Bu program doldurulmuş. İŞKUR’a başvuru yaptığımızda yeni program ile ilgili olarak ödenekler ve bu programlar durduruldu diye dönüş alıyoruz” dedi.

Konuyla ilgili olarak görüştüklerinde ise aldıkları geri bildirim hakkında ise Kaya, şöyle konuştu: “Durumu anlattığımızda kötü niyetli firmaların olduğunu ve bu firmaların 3-4 ay bu işten faydalanıp sonra işçileri çıkardığını söylediler. Biz de sektöre ve firmaların performanslarına bakın, ona göre değerlendirme yapın dedik. Sektörde bunu yapanların oranı yüzde 3-5’i geçmez. Böyle bir oran için tüm sektör mağdur edilmemeli. Şu an performansla dayalı yeni bir düzenleme üzerinde çalışıldığı ve bugün yarın bakanın önüne sunulacağı belirtildi. Biz işçi bulurken İŞKUR üzerinden buluyorsunuz, ikincisi Anadolu’da, 6. Bölge’de ve cazibe merkezlerinde yatırım yapılırken bu programlara güvenerek bu insanlar yatırım yapıyor. Böyle bir durumda üretim ve yatırımlarda bir duraklamaya gideceğiz. Bir an önce bu programların açılması ve gerekirse firma bazlı performansla bakarak hareket edilmesini talep ediyoruz.”

Program süresi, etkinliği ve ücretleri artırılacak

Rasyotek İstihdam Projeleri Grup Müdürü Samed Sualan, önümüzdeki yılın başında açıklanacak yeni uygulama kapsamında proje sürelerinin uzatılması, etkinliğinin artırılması ve ücretlerin güncellenmesi gibi çalışmalar yapıldığını aktardı. Her iki programı da tamamen durdurma gibi bir durumun söz konusu olmadığını aktaran Sualan, halihazırda yeni başvuruların kabul edilmediğini mevcutta devam edenlerin ise aktif olarak yönetildiğini anlattı. Programın durdurulması ve düzenlemeye gidilmesinin bir diğer nedeninin ise suiistimal olduğu belirtiliyor. Sualan, düzenlemenin bunun da önüne geçecek şekilde yenileneceğini belirtti.

ÖDENEĞİN BİTTİĞİ KONUŞULUYOR

Sektör temsilcilerinden aldığımız bilgiye göre arka planda ise başka bir durum daha söz konusu. Kısa çalışma ödeneği ile birlikte işsizlik fonundan çok fazla tutarda ödemeler yapıldı. Sadece emekli personellere değil emekli aylığı ölüm, dul ve yetim aylığı alan SGK'lıların da ödemesi ciddi oranda yükseldi. Böyle olunca da işsizlik fonundaki bütçe ciddi anlamda kullanıldı. Hatta ek bütçe de talep edildi. Bu ek bütçenin de tamamlandığı konuşuluyor. Halihazırda kalan bütçe ile sadece yılsonuna kadar olan programların ödenekleri tamamlanması, yeni yıl itibarıyla da daha uzun düzenlenecek programlar ve istihdam taahhütleri ile daha uygulanabilir proje yönetiminin yapılacağı belirtiliyor. Peki, bu durum her sene tekrar eden bir uygulama mı? Samed Sualan, bazı yıllar bazı İŞKUR'larda bütçe yetersizliği ile karşılaşıldığını ancak bu yıl hem çok erken başladığını hem de tüm Türkiye genelinde tüm yeni programların kabulünün durdurulmasının ilk kez karşılaştıkları bir durum olduğunu anlattı.

2020'DE 165 BİN KİŞİLİK İSTİHDAM SAĞLADI

Sualan'ın verdiği bilgilere göre, programlara katılım son 7-8 yıldır çok ciddi oranda yıllık ve aylık bazda artarak devam etti. İşverenler açısından mevcutta yürürlükteki en değerli teşvik. Çünkü ciddi bir ödeme desteği sağlıyor. Direkt maaş desteği veriyor beraberinde SGK teşviklerinden yararlanma imkânı sunuyor. Böyle olunca mevcut konjonktürde işverenlerin en çok talep ettiği, en çok uygulamak istediği proje olarak karşımıza çıkıyor. Programların durdurulmasının negatif sonuçları hakkında ise Sualan, "Şu anda işsizlik oranının azaltılması için istihdama katkı sağlayan desteklerin artırılması gerekiyor. Bu noktada işverenler de devlet teşviklerine ihtiyaç duyuyor. Bu teşviklerin kesilmesi ile işgücü temini noktasında büyük zorluklara neden olacak. Yatırımlar ertelenebilir, durabilir ve bu da işsizliğin daha da artmasına sebebiyet verebilir." Sualan'a göre her yıl programa katılan kişi sayısının yarısı istihdama katılıyor. Buna göre, geçen yıl 165 bin bu yılın ocak eylül döneminde ise 150 bin kişinin istihdama katıldığı hesaplanıyor.

İŞKUR AÇIKLAMA YAPMADI

Artan talebe bağlı olarak özellikle hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe son yıllarda Doğu'ya bir yatırım göçü başlamıştı. Ve söz konusu yatırımlarda istihdam için de bu programlardan faydalanılıyordu. Programların akıbeti ve ne zaman başlayacağı ile ilgili İŞKUR herhangi bir açıklama yapmazken il temsilciliklerine gönderilen bildiride, "Cumhurbaşkanlığı tarafından Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında yürütülecek çalışmalar iş gücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikli iş gücünün oluşturulması amacıyla mevzuatta güncelleme yapılacak. Bu noktada ilgili çalışmanın programa katılım şartlarında iyileştirme, öğrenci ücretlerinin değerlendirilmesi ve yeni projelere katılım oranının arttırılmasına yönelik olacağı kanaatindeyiz. Mevzuat çalışmasının önümüzdeki günlerde kamuoyuna duyurulması beklenmektedir" ifadelerine yer verildi.

Irak-Suriye tezkeresi Meclis'te kabul edildi

Türk Silahlı Kuvvetleri'ne yurtdışında operasyon yetkisi veren Cumhurbaşkanlığı tezkeresi, TBMM Genel Kurulu'nda CHP ve HDP'nin "hayır" oylarına karşı AK Parti, MHP ve İYİ Partinin "evet" oylarıyla kabul edildi.

Irak ve Suriye tezkeresinde, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan gelişmeler ve süregiden çatışma ortamının milli güvenlik açısından taşıdığı risk ve tehditlerin artarak devam ettiğinin altı çizildi.

Türkiye'nin, komşusu Irak'ın toprak bütünlüğünün, milli birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfettiği belirtilen tezkerede, "Diğer taraftan Irak'ta PKK ve DEAŞ unsurlarının varlığını sürdürmesi, etnik temelli ayrılıkçılığa yönelik girişimler, bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır. Suriye'de, sınırimıza mücavir alanlarda PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri, ülkemize, ulusal güvenliğimize ve sivillere yönelik eylemlerini sürdürmektedir." denildi.

İdlib tezkerede

Terör örgütü PKK/PYD-YPG'nin, Suriye'de bölücü faaliyetlerine devam ettiğine dikkat çekilen tezkerede, Türkiye'nin hareket alanlarında tesis edilen sükunet ve istikrarı korumak amacıyla meşru ulusal güvenlik çıkarları doğrultusunda önlemler alındığı anlatıldı.

İdlib'de, Astana süreci kapsamında istikrar ve güvenliğin tesisine ilişkin faaliyetleri hedef alan risk ve tehditlerin devam ettiği vurgulanan tezkerede, "Bütün bu gelişmeler kapsamında, terörle Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturmaya yönelik, milli güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı, uluslararası hukuktan doğan haklarımız doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması milli güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir." ifadeleri kullanıldı.

Türk askerinin Irak ve Suriye'deki görev süresi iki yıl daha uzatılacak

Cumhurbaşkanlığı tezkeresinde, şunlar kaydedildi:

"Ayrıca Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin, 2170 (2014), 2178 (2014), 2249 (2015) ve 2254 (2015) sayılı kararlarıyla, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 (2014) sayılı kararda bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak, DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Karar ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunulmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin milli güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı milli güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı

Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi hareket ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkan sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2 Ekim 2014 tarihli ve 1071 sayılı TBMM kararı ile verilen ve son olarak 7 Ekim 2020 tarihli ve 1266 sayılı TBMM kararı ile 30 Ekim 2021'e kadar uzatılan izin süresinin, 30 Ekim 2021'den itibaren 2 yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasanın 92. maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım."

‘Birden fazla maaş alan bürokratlar engellensin’ teklifi AKP ve MHP oylarıyla reddedildi

Kamu görevlilerinin birden fazla maaş almasının engellenmesini öngören kanun teklifi, TBMM Genel Kurulu’nda AKP ve MHP milletvekillerinin oyları ile reddedildi. Teklifi hazırlayan CHP Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, "Milyonlarca vatandaşımız işsizlikle boğuşurken ve milyonlarcası da asgari ücretle geçinmeye çalışırken Cumhur İttifakı birden çok maaşa evet dedi! Yazıklar olsun" diyerek tepkisini dile getirdi.

CHP Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap tarafından hazırlanan ve kamu görevlilerinin birden fazla maaş almasının engellenmesini öngören kanun teklifi, TBMM Genel Kurulu'nda görüşüldü.

“11 YERDEN MAAŞ ALAN BÜROKRATINIZ VAR”

Meclis kürsüsünde konuşma yapan Kasap, “Kamu görevlilerinin, bürokratların, bakan yardımcılarının ayda 3'er 5'er yerden 150-200 bin liralara yaklaşan maaşlar, huzur hakları aldığı bir Türkiye gerçeği var. 11 yerden maaş alan bürokratiniz var. Bu vicdansızlıktır” dedi.

“ÇOCUKLARINIZIN YÜZÜNE RAHAT BAKMANIZ İÇİN ‘EVET’ DEYİN”

Birden çok maaş alan bürokratları tek tek meclis kürsüsünde sayan Kasap, “Bu listeler sizin vicdanınızı sızlattmıyor mu?” diye sorarak “Vermiş olduğumuz kanun teklifiyle ikinci bir yerden maaş olmasını engellemiş oluyoruz. Aynı zaman da Varlık Fonu için de geçerli. AKP ve MHP’li milletvekili arkadaşlarıma seslenmek istiyorum. Eğer çocuklarınızın yüzüne rahat bakabileceksiniz bu kanun teklifine evet oyu vermenizi talep ediyorum” şeklinde konuştu.

Kanun teklifi, AKP ve MHP milletvekillerinin oyları ile reddedildi.

“CUMHUR İTTİFAKI ÇOK MAAŞA ‘EVET’ DEDİ”

Teklifinin reddedilmesinin ardından açıklamada bulunan Kasap, “Kamuda çift maaş uygulamasını sona erdirecek olan Kanun teklifim AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedildi. Milyonlarca vatandaşımız işsizlikle boğuşurken ve milyonlarcası da asgari ücretle geçinmeye çalışırken Cumhur İttifakı birden çok maaşa evet dedi! Yazıklar olsun” dedi.

CHP İzmir Milletvekili Tuncay Özkan ise, “Millet tek maaş alacak iş bulamazken AKP ve MHP çift maaşı savundu. Kamuda çift maaş uygulamasını sona erdirecek kanun teklifimiz AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedildi” mesajını paylaştı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Kapsamlı normalleşmeden yanayız

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile ortak basın toplantısı düzenledi. Erdoğan, "Biz bölgede kalıcı barış ve kapsamlı normalleşmeden yanayız." açıklaması yaptı

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile ortak basın toplantısı düzenleyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Azerbaycan'la samimi bir irade ortaya koyması halinde Türkiye'nin Ermenistan'la olan ilişkilerinin önünde bir engel kalmayacaktır" ifadelerini kullanarak, "Tek millet iki devlet olmanın verdiği ortak şuur ve ruhla hareket ediyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ermenistan işgalinden kurtarılan Karabağ'da temaslarını sürdürüyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Zengilan'ın Birinci Ağal köyünde Azerbaycanlı mevkidaşı İlham Aliyev tarafından resmi törenle karşılanmasının ardından Aliyev ile baş başa ve heyetler arası görüşme gerçekleştirdi. Görüşmenin ardından Erdoğan ve Aliyev ortak basın toplantısı düzenledi.

Zengilan'da bulunmaktan büyük memnuniyet duyduğunu belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Dört buçuk aylık bir aradan sonra işgalden azad edilen bu güzel bölgede Füzuli'den sonra bu defa Zengilan'da bulunmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum. Değerli kardeşim Cumhurbaşkanı Sayın Aliyev'e nazik daveti için bir kez daha şahsım, heyetim, milletim adına teşekkür ediyorum" dedi.

Ermenistan işgalinden kurtarılan bölgelerin hızla imar edildiğine değinen Erdoğan,

“Gerçekten bugün yapmış olduğumuz şu ziyaretlerle şu kısa süre içerisinde Azerbaycan’daki işgalden kurtarılan bu bölgelerin nasıl ayağa kalktığını, nasıl gerçekten süratle geliştiğini görmek her babayığidin her siyasetçinin kârı değil. Bu kadar kısa sürede bu yatırımları yapmak ve bu yatırımları hayata geçirmek inanıyorum ki buralardan ayrılmış, buralardan ayrılmak zorunda bırakılmış olan Azeri kardeşlerimiz için buradan bir müjdeyi vermek mümkün olacak. Çünkü en kısa zamanda tekrar ayrıldıkları topraklara ben inanıyorum ki artık Azeri kardeşlerim çok daha güzel bir şekilde inşa edilen, ihya edilen bu yerlere dönme imkanını bulacaklardır” dedi.

Bölgedeki binaların aslına uygun olarak yeniden inşa edildiğini aktaran Erdoğan, “Kendi tarihi yapıları neyse o yapılarla inşa edilen taş yapılarla tekrar buralar çok daha güzel bir şekilde inşa ediliyor. Buraya gelmeden evvel Füzuli’yi bir yanda Şuşa’ya ya diğer yandan da güney sınırı boyunca Ağbend’e gelecekte de inşaallah Nahçıvan’a bağlayacak yolların yapım çalışmalarını gördük” dedi.

“BU YOLLAR ÇOK YÖNLÜ TAŞIMACILIĞIN KÖŞE TAŞLARIDIR”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bu yollar bölgede gelişecek çok boyutu taşımacılığın adeta köşe taşlarını oluşturuyor. Fuzuli’de de belirttiğim gibi bu kadar kısa bir sürede bölgenin imarında alınan mesafe hem Azerbaycan hem de bölgemiz için gurur aynı zamanda umut vericidir. Azerbaycan tüm dünyaya örnek teşkil edecek bir kalkınma modeli ile bu bölgeyi geliştirmek için çalışmalarını sürdürüyor. Burada her şeyden önce temelini attığımız az önce Sayın Başkanın da ifade ettiği gerek tüneller gerek viyadükler gerek oto yollar buradaki canlılığın ne konumda olduğunu göstermesi bakımından çok önemli. Bu çabaya liderlik eden İlham kardeşimi ve emeği geçen herkesi canı gönülden tebrik ediyorum. Yüklenici firmaları tebrik ediyorum” ifadelerini kullandı.

“AZERBAYCAN'A DESTEK OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Türkiye olarak biz de bu çabalarda üzerimize düşeni yapmaya, kardeş Azerbaycan’a tüm imkanlarımızla destek olmaya devam edeceğiz. Bugün İlham kardeşimle gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde ikili ilişkilerimizi ve bölgesel gelişmeleri tüm veçheleriyle ele aldık. Ekonomik ve ticari alandaki işbirliğimizin genişletilmesi ile enerji, ulaşım ve Karabağ’ın kalkınması ile ilgili projelerde mevcut durumu ve geleceği dair planları da değerlendirme imkanını bulduk” dedi.

TEK MİLLET İKİ DEVLET VURGUSU

“Şuşa beyannamesi ile stratejik müttefiklik seviyesine taşıdığımız ilişkilerimizi nasıl daha ileriye taşıyabileceğimizi konuştuk” ifadelerini kullanan Erdoğan, “Tek millet iki devlet olmanın verdiği ortak şuur ve ruhla hareket ediyoruz. Azerbaycan bölgenin

gerçek kapasitesinin hayata geçirilmesini engelleyen işgali şanlı zaferi ile sona erdirdi. Yıllardır uygulanmayan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin kararını kendisi hayata geçirdi. Kalıcı barışın sağlanması ve özlenen normalleşme yönünde ilerlenmesi için ortam bugün hiç olmadığı kadar elverişlidir. Bunun için bölgedeki yeni duruma uygun hareket edilmesi gerekiyor. Biz bölgede kalıcı barış ve kapsamlı normalleşmeden yanayız” dedi.

“Gün gelecek Zengezur’dan çıkıp İstanbul’a kadar gidebileceğiz”

İşgalden kurtarılan bölgelerden geçecek olan ulaşım hatlarına değinen Erdoğan, “Bu coğrafyadan geçecek kara ve demir yolu hatları sadece Azerbaycan ve Türkiye için değil tüm bölge ülkeleri için ekonomik ve ticari fırsatlar doğuracaktır. Gün gelecek Zengezur’dan çıkıp İstanbul’a kadar gidebileceğiz. Bölgenin transit lojistik merkez olma konumu perçinlenecektir. Bu gelişmeden İran, Gürcistan, Ermenistan dahil Azerbaycan’ın tüm komşuları istifade edecektir. Hülasa bu projeler dışlayıcı değil kapsayıcıdır. Tabiatıyla bu süreçte sınırların belirlenmesi ve karşılıklı olarak tanınması zaruridir. İyi komşuluk ilişkilerinin temelini bu anlayış oluşturmaktadır” dedi.

“Azerbaycan’la samimi bir irade ortaya koyması halinde Türkiye’nin Ermenistan’la olan ilişkilerinin önünde bir engel kalmayacaktır”

Azerbaycan, Ermenistan ve Türkiye ilişkilerine değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Ermenistan’ın Azerbaycan’la sorunlarını çözme yönünde samimi bir irade sergilemesi gerekiyor. Eğer Azerbaycan’la samimi bir irade ortaya koyması halinde Türkiye’nin Ermenistan’la olan ilişkilerinin de normalleşmesinin önünde bir engel kalmayacaktır. Tüm bölge için birlikte kurulacak müreffeh bir geleceği küçük hesaplara ve iç siyasete feda etmek zaman kaybı anlamına gelecektir. Dünyanın bu güzel bölgesinde barış içinde yaşanacak parlak bir gelecek pekala mümkündür. Türkiye’nin de kalıcı barışın tesisi yönünde atılacak her olumlu adımın karşılığını aynı yapıcı anlayışla vereceğinin altını bir kez daha çiziyorum” dedi.

Temsilciler Meclisi'nden Biden'a 'Türkiye' mektubu

ABD'de Temsilciler Meclisi üyeleri, Biden yönetimine Türkiye'ye F-16 savaş uçaklarını satmaması çağrısında bulundu.

Temsilciler Meclisi'nin 11 üyesi, ABD Başkanı Joe Biden ve Dışişleri Bakanı Antony Blinken'a yazdıkları mektupta Türkiye'nin 40 yeni F-16 savaş uçağı ve varolan yaklaşık 80 uçak için modernizasyon kiti satın alacağı hakkındaki haberlerden "derin endişe duyduklarını" belirttiler.

Reuters'ta yer alan habere göre, Temsilciler Meclisi üyeleri mektupta, "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eylül ayında Türkiye'nin Rusya'dan ek bir S-400 füze savunma sistemi alacağını açıklamasının ardından, hasım gibi davranmaya devam eden anlaşma müttefiğimize ABD'de üretilmiş uçaklarımızı yollayarak ulusal güvenliğimizi riske atmayı göze alamayız" ifadelerine yer verdi.

25 Ekim tarihli mektup Cumhuriyetçi temsilci Nicole Malliotakis ve Demokrat temsilci Carolyn Maloney'nin inisiyatifiyle hazırlandı.

Türkiye'nin ABD'ye 40 yeni Lockheed Martin F-16 uçağı ve varolan yaklaşık 80 uçak için modernizasyon kiti satın almak için teklifte bulunduğu belirtilmişti.

ABD'nin yeni Ankara Büyükelçisi adayı Jeff Flake, Senato'da onaylandı

ABD Başkanı Joe Biden'ın, ABD'nin Ankara Büyükelçiliğine aday gösterdiği Jeff Flake, Senato Genel Kurulunda onaylandı.

Jeff Flake'in Ankara Büyükelçiliği adaylığı, bugün Senato Genel Kurulunda yapılan sözlü oylamada kabul edildi.

Senato'dan onay alan Flake'in, yakın zamanda ABD'nin Ankara Büyükelçisi David Satterfield'den görevi devralması bekleniyor.

ABD Başkanı Biden, Temmuz 2021'de, Flake'i ABD'nin Ankara Büyükelçiliğine aday göstermiş, Senato Dış İlişkiler Komitesi, 20 Ekim'de Flake'in adaylığını onaylayarak Senato Genel Kurulundaki nihai oylamanın önünü açmıştı.

JEFF FLAKE KİMDİR?

Cumhuriyetçi olmasına rağmen 2020 başkanlık seçiminde Demokrat Partili Biden'ı destekleyen Flake, 2013-2019'da ABD Senatosu'nda Arizona eyaleti senatörü olarak görev yapmış, 2001-2013 arasında da Temsilciler Meclisi üyeliği görevinde bulunmuştu.

Flake, 2019'da eski Başkan Donald Trump'ın yönetimi ve Cumhuriyetçi Partinin politikalarıyla ayrıştığı gerekçesiyle Senato'dan emekli olmuştu.

Emekliliğinin ardından, Trump'ı eleştirdiği *Conscience of a Conservative* (Bir Muhafazakarın Vicdanı) adlı kitap yazan eski Cumhuriyetçi Senatör, Ankara'da büyükelçilik görevine aday gösterilmesinden sonra yaptığı açıklamada, "Bu atamayla Biden yönetimi Amerikan dış politikası ve diplomasisinin en iyi geleneğini yeniden doğruluyor: Partizan politikaların iç mesele olarak kalması ve diğer ülkelerle ilişkilere karıştırılmaması gerektiği inancı. Amerikan dış politikası, partiler üstü olabilir ve olmalı. Bu benim inancım ve aynı zamanda taahhüdüm." ifadelerini kullanmıştı.

Tarıma 2022'de 25,8 milyar lira destek ödenecek

Ali Ekber YILDIRIM

27 Ekim 2021 Çarşamba

Cumhurbaşkanlığı 2022 Yıllık Programı, 25 Ekim 2021 tarihli Resmi Gazete'nin Mükerrer sayısında yayınlandı. Programa göre, 2022 yılında tarımsal destekleme bütçesi 2021 yılına göre yüzde 12,5 artış ve 2 milyar 868 milyon lira artışla 25 milyar 834 milyon lira olarak belirlendi.

Programa göre, mazot, hayvancılık, fark ödemesi(prim),tarım sigortaları, tohum ve fidan kullanımı gibi ana kalemlerde artış yapılırken bu yıl en fazla zam gören gübrede destek artışı olmayacak.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan "2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı"na göre, alan bazlı destek miktarında 2021'e göre yüzde 23,8 oranında artış yapılacak. 2020 yılında 5 milyar 21 milyon lira olan alan bazlı destekler 2021 yılında 5 milyar 895 milyon lira oldu. Alan bazlı destekleme için 2022 yılı bütçesinden çiftçilere 7 milyar 300 milyon lira ödenmesi öngörülüyor.

Mazot desteğinde artış var, gübrede yok

Alan bazlı desteklerde en önemli iki kalem mazot ve gübre desteği. Çiftçilerin en çok kullandığı iki girdiden mazotta destek miktarı artırılırken gübrede herhangi bir artış öngörülüyor. Mazot için çiftçilere 2020 yılında 2 milyar 901 milyon lira destek ödemesi yapılırken, 2021'de yüzde 6.1 düşüşle 2 milyar 724 milyon lira ödeme yapıldı. 2022 yılında ise 3 milyar 107 milyon liralık mazot desteği ödemesi yapılması öngörülüyor.

Gübrede ise aynı dönemde destek artışı olmayacak. 2021 yılında 1 milyar 601 milyon lira olan gübre desteği 2022 yılında binde 1 oranında düşüşle 1 milyar 599 milyon lira destek ödenmesi bekleniyor. Gübre desteğinde artış yapılmamasının temel nedeni bu yılın Mart ayında gübre zamları dikkate alınarak Cumhurbaşkanlığı kararı ile gübre desteğinin yüzde 100 artırılması. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Mart'ta

dekara 4 lira gübre desteği ödenen ürünlerde bu desteği 8 liraya, 8 lira olan hububat ürünlerinde ise 16 liraya çıkardıklarını açıklamış ve ödemeler bunun üzerinden yapılmıştı. Bu nedenle 2022 bütçesinden ödenecek 2021 ürünlerine ait gübre desteği artırılmadı.

Fakat gübrede yüzde 150'yi aşan fiyat artışları dikkate alındığında bu desteğin çok yetersiz olduğu ve mutlaka ilave destekler sağlanması gerektiği de açıkça görülüyor.

Fındıkta desteğe devam ÇATAK desteği kaldırıldı

Alan bazlı desteklerden bir başka önemli kalem ise fındıkta dekar başına yapılan ödeme. 2020 yılında toplamda 850 milyon lira olan fındık desteği 2021'de 859 milyon liraya çıkarılmıştı. 2022'de ise 1 milyon liralık artışla 860 milyon lira olarak ödenmesi planlanıyor.

Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma (ÇATAK) desteği ise 2022 bütçe programında yer almadı. 2020 yılında ÇATAK desteği kapsamında 150 milyon lira ödenmiş, 2021'de ise 7 milyon liralık destek öngörülmüştü. 2022'de işse bu destek için bütçeye herhangi bir ödenek konulmadı.

Fark ödemesi 405 milyon lira artacak

Programdaki verilere göre, fark ödemesi (çiftçilerin deyimi ile prim desteği) 405 milyon liralık artışla 5 milyar 70 milyon liradan 5 milyar 475 milyon liraya çıkarılıyor. Toplam 17 üründe verilen fark ödemesi desteğinin önemli bölümü hububat ve bakliyat ürünlerine ödeniyor. Hububat ve bakliyat ürünlerinde destek miktarı 2021'e göre yüzde 7 artırılmasına rağmen 2020 yılı ödemesinin gerisinde kalması da dikkat çekiyor. Hububat ve bakliyat ürünlerine 2020'de 1 milyar 955 milyon lira destek ödemesi yapılırken 2021'de bu destek 1 milyar 752 milyon liraya düştü. 2022'de öngörülen destek miktarı ise 1 milyar 874 milyon lira.

Kütlü pamuk, zeytinyağı, dane zeytin, ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola, aspir ve dane mısıra verilen destek miktarı ise bu yıla göre yüzde 9 oranında artış öngörülüyor. Buna göre 2020 yılında bu ürünlere verilen destek miktarı 3 milyar 235 milyon lira iken 2021'de 3 milyar 129 milyon liraya düşürüldü. 2022'de ise 3 milyar 411 milyon lira ödeme yapılması planlanıyor.

Çay destekleme primi ise 1 milyon liralık artışla 189 milyon liradan 190 milyon liraya çıkarıldı.

Desteklerde hayvancılığın payı düşüyor

Cumhurbaşkanlığı 2022 Yıllık Programı'na göre, hayvancılık destekleri 2021 yılına göre yüzde 3,4 artışla 7 milyar 620 milyon liraya çıkarılıyor. Ancak, bu artışa rağmen destek miktarı 2020 yılında ödenen 7 milyar 857 milyon liralık desteğin altında kalacak.

Hayvancılık desteklerinin toplam destekler içerisindeki payı da azalmaya devam ediyor. 2020 yılında toplam destekler içerisinde yüzde 35,8 paya sahip olan hayvancılık destekleri 2021'de yüzde 32,1'e inerken 2022'de yüzde 29,5'e gerilemiş olacak.

Tarım sigortaları desteği 674 milyon lira artacak

2022 tarımsal destekleme bütçesinde en büyük artış tarım sigortaları desteğinde yapıldı. Kuraklık ve ani hava değişimi nedeniyle artan zararları telafi etmek için tarım sigortaları desteğinin artacağını Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli daha önce açıklamıştı. 2020 yılında toplamda 1 milyar 473 milyon lira olan tarım sigortaları desteği 2021'de 1 milyar 250 milyon liraya düşürüldü. 2022 bütçesinden ise 1 milyar 924 milyon lira destek ödemesi öngörülüyor.

Sertifikalı tohum ve fidan desteği yüzde 8 artacak

2021'de önceki yıla göre yüzde 50 artırılan sertifikalı tohum ve fidan desteği 2022'de yüzde 8 oranında artacak. Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre, 2020 yılında 258 milyon lira olan sertifikalı tohum ve fidan kullanım desteği kapsamında 2021'de 387 milyon lira ödeme yapılması öngörüldü. 2022 yılında ise bu destek 418 milyon liraya çıkarılıyor.

Özetle, 2021 yılında ürün bazında yapılacak destekler henüz açıklanmadı. Ana kalemler itibarıyla yapılacak destek ödemeleri bütçesi belirlenmiş oldu. Bu bütçeye göre daha ayrıntılı destek miktarları belirlenerek açıklanacak. Yapılan yüzde 12,5 oranındaki destek artışı çok yetersiz. Pandemi sürecinde tarıma daha fazla destek verilmesi gerekiyor.

Yıllık Programda "Tarım Destekleri ve Piyasa Düzenlemeleri" değerlendirmesi

Bitkisel üretimde destekler, Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli çerçevesinde ilçe düzeyinde belirlenen ürün listeleri esas alınarak uygulanmaktadır. Hayvancılıkta il ve bölge bazında ayrıştırılmış bir destekleme modeline geçiş yapılmış ve bölgesel kalkınma projelerinin uygulandığı yörelere özgü destekler artırılmıştır. Su ürünlerinde ise kayıt dışılığın önlenmesi ve verimliliğin artırılmasına yönelik destekleme uygulamalarına devam edilmektedir.

Tarımsal Destekleme Bütçesi 2020 yılında, On Birinci Kalkınma Planı hedefleriyle uyumlu olarak bir önceki yıla göre yüzde 29,4 oranında artırılmış ve 21,95 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2021 yılında yüzde 4,7 artarak 22,97 milyar TL olarak gerçekleşmesi öngörülen destekleme bütçesinin 2022 yılında ise bir önceki yıla göre yüzde 12,5 artışla 25,83 milyar TL'ye yükseltilmesi planlanmaktadır.

Alan bazlı destekler arasında olan mazot desteği ile arz açığı bulunan ürünlere yapılan fark ödemesi ve hayvancılık destekleri 2022 yılında bütçelerinde en fazla artış öngörülen destek kalemleri olmuştur.

Tarım, ormancılık, su ürünleri ve gıda eğitimi veren meslek yüksekokulları veya fakültelerden mezun olanların mahallinde uygulayacağı bitkisel üretim, hayvancılık, su ürünleri, yöresel tarım ürünleri, tıbbi ve aromatik bitki üretimi ile bu ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik girişimlere hibe desteği verilmesi amacıyla Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Ellerin Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı 02/06/2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Tarımsal desteklemelerde etkinliğin sağlanması için desteklerin havza, ürün ve su kısıtı temelinde farklılaştırılarak bunların idare ve kontrolünün alan bazlı yapılmasına, çeşitli kurumlar tarafından uygulanan farklı destek programları arasında tamamlayıcılığın sağlanmasına, üretici veya işletmelerin gelir seviyelerinin desteklemelerde dikkate alınmasına öncelik verilmektedir.

Tarımsal destekleme sisteminde; desteklenecek ürünler ve destekleme birim tutarlarının kurulacak bir sistemle düzenli olarak yapılacak etki analizlerinin sonuçlarına göre her yıl yeniden belirlenmesine, hayvancılık ve meyvecilik için ise uzun dönemli destekleme modelinin belirlenmesine, Kırsal Kalkınma Planı doğrultusunda ticari işletmeciliği destekleyecek tarımsal ve kırsal kalkınma yardımlarının önceliklendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Tarımsal destekleme bütçesinin dağılımı

Destekleme Konusu	Destekleme bütçesi (1) (Cari fiyatlarla, Milyon TL)			Artış (Yüzde)		Destekleme bütçesindeki payı (Yüzde)		
	2020	2021 (2)	2022 (3)	2021	2022	2020	2021 (2)	2022 (3)
Alan Bazlı Tarımsal Destek Ödemeleri	5 021	5 895	7 300	17,4	23,8	22,9	25,7	28,3
Alan Bazlı Ek Ödeme (4)	22	316	316	1 336,4	0	0,1	1,4	1,2
Mazot	2 901	2 724	3 107	-6,1	14,1	13,2	11,9	12,0
Gübre	840	1601	1 599	90,6	-0,1	3,8	7,0	6,2
Sertifikalı Tohum ve Fidan Kullanımı	258	387	418	50	8,0	1,2	1,7	1,6
ÇATAK	150	7	-	-95,3	-100	0,7	0	0
Fındık	850	859	860	1,1	0,1	3,9	3,7	3,3
Verim Kaybı	0	0	1 000	-	-	0	0	3,9

Telafi Edici Ödemeler	301	361	367	19,9	1,7	1,4	1,6	1,4
Bitki Karantina Tazminatı	7	12	8	71,4	-33,3	0	0,1	0
Patates Siğili Desteği	-	-	14	-	-	0	0	0,1
Çay Budama Tazminat ve Masrafları	294	349	346	18,7	-0,9	1,3	1,5	1,3
Fark Ödemesi	5 372	5 070	5 475	-5,6	8,0	24,5	22,1	21,2
Hububat ve Bakliyat	1 955	1752	1 874	-10,4	7,0	8,9	7,6	7,3
Çay	182	189	190	3,8	0,5	0,8	0,8	0,7
Arz Açığı Olan Ürünler (5)	3 235	3 129	3 411	-3,3	9,0	14,7	13,6	13,2
Hayvancılık Destek Ödemeleri	7 857	7 366	7 620	-6,2	3,4	35,8	32,1	29,5
Kırsal Kalkınma Amaçlı Tarımsal Destekleme (6)	814	1749	1850	114,9	5,8	3,7	7,6	7,2
Tarım Sigortası Destekleme Hizmetleri	1473	1250	1924	-15,1	53,9	6,7	5,4	7,4
Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler	1106	1275	1298	15,3	1,8	5,0	5,6	5,0
TOPLAM	21 944	22 966	25 834	V	12,5	100,0	100,0	100,0

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı

1. 2020 yılında ilgili kurum bütçesi kesin hesap verileridir,
2. Gerçekleşme Tahmini
3. Program

4. Organik Tarım, İyi Tarım, Toprak Analizi, Beş Dekar Altındaki Küçük İşletme, Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu, Organik Organomineral Gübre desteğini kapsamaktadır.
5. Kütlü pamuk, zeytinyağı, dane zeytin, ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola, aspir ve dane mısıra verilmektedir,
6. Bütçe tutarının 2020 yılında 404 milyon TL'si, 2021 yılında 450 milyon TL'si ve 2022 yılında 550 milyon TL'si Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu hibe karşılığıdır.

Etrafla kavga etmeyince TL değer kazanıyormuş

Alaattin AKTAŞ

27 Ekim 2021 Çarşamba

✓ **Büyükelçi krizi en azından şimdilik tatlıya bağlandı ve 9.84'ü gören dolar kuru 9.41'e kadar geriledi. Demek ki başka bir dizi olumsuzluk olmasına rağmen etrafla didişmeyince, kavga etmeyince Türk parası değer kazanabiliyormuş...**

Cervantes'in dünyaca ünlü eserini ve o eserinin kahramanı olan Don Kişot'u bilmeyenimiz neredeyse yoktur. Don Kişot'un en bilindik macerası da, canavar olarak gördüğü yel değirmenleriyle savaşa tutuşması ve değirmenlerin pervaneleri yüzünden adeta perişan olmasıdır. Cervantes bu romanında haksızlıklara karşı çıkan bir kahraman yaratmak mı, yoksa hayalinde canlandırdığı düşmanlarla savaşmaya kalkışan birini tasvir etmek mi istemiştir? Doğrusu romanı hangi gözle ve özellikle hangi yaşta okuduğunuza bağlı olarak iki sonuca da varabilirsiniz. Ama günümüzde, Don Kişot'un hayali düşmanlarla savaştığı yönündeki kanı çok daha hakimdir.

Şu dönemde hayali düşman yaratmak biraz daha zor.

Ama toplumları böylesine yaygın iletişim araçları sayesinde hayali düşmanların varlığına inandırmak artık çok daha kolay. Zaten siyaset de büyük ölçüde bu hayali düşmanlar üstünden dönüyor.

Don Kişot'tan büyükelçilere...

Birkaç güne sığan bir büyükelçi krizi atlattık. "Atlattık" sözcüğü lafın gelişi değil, gerçekten büyük bir sorundu geride bıraktığımız. Ama sorunun gerçekte tümüyle geride kaldığı da sanılmasın.

Her yönden bir teste tabi tutulduk. Ama bu testin yapılmasını da adeta biz istedik, böylesine bir teste biz zemin hazırladık.

On ülke büyükelçisinin yaptığı açıklamayı iç işlerimize karışılması olarak okuduk.

Sanki bizim iç işlerimize karışılması, bize karşı kurulan bir dizi komplodan, bizi çatışmalara sürükleyen, güvenlik güçlerimizin şehit edilmesine yol açan bir dizi destekten önemliymiş gibi...

Ayrıca sanki biz başka ülkelerin iç işlerine hiç karışmıyormuşuz gibi...

Birden celallendik; “Asarız, keseriz, kovarız” moduna girdik! Son söyleneceği en başta söyleyiverdik.

Ekonomik gidişatı nasıl oluyorsa tüm dünyadan farklı okuyup faiz indiriyoruz. Gri listeye alınıyoruz. Bütün bunlar yüzünden paramız değer yitirecek, belli; sanki bu olan biten yetmiyormuş gibi bir de on büyükelçiyi istenmeyen kişi ilan etmeye kalkışıyoruz.

Dolar önceki gün 9.84’ü buldu, 10 liraya ramak kaldı!

Neyse ki “kalkışma” noktasında durduk. Her ne kadar “Bu ülkeler geri adım attı” diyorsak da aslında bir geri adımın söz konusu olmadığını hemen herkes biliyor.

Yurtiçine oynamaya devam!

Ama önemli olan yaratılan algı. Yurtiçinde estirilen hava, geniş kitlelere ulaşan mesaj başka:

“Türkiye sert çıktı, dünyanın en gelişmiş on ülkesi geri adım atmak zorunda kaldı.” X

Söz konusu on ülke ortak bir açıklama yaptı. Biliniyor ki bu açıklama için de Türk Dışişleri yoğun bir temas trafiği yürüttü. Ve yine biliniyor ki yapılan açıklamada “Aman biz ettik, siz etmeyin” gibi bir ifade tabii ki yok, “Biz aynı noktada duruyoruz” demeye getiriyor bu ülkeler.

Zaten yapılan açıklamanın yurtiçindeki okunuşuyla dışarıdaki okunuşu taban tabana niye zıt sanıyorsunuz...

İşte TL değer kazandı

Geçen de yazdık; bu on ülkenin büyükelçisi sanki kendi başlarına böyle bir metin kaleme almış gibi onları hedef tahtasına oturtmaya kalkıştık. Bu metnin, o ülkelerin görüşü olduğu gerçeğini göremedik ya da görmek istemedik.

Konu, on kişinin gidip yerlerine başka on kişinin gelmesi olabilir mi?

Piyasa “istenmeyen kişi” lafı ağızdan çıktığı an neler olacağını gördü ve dolar önceki gün açılışta 9.84’e tırmandı. Gerginliğin artmayacağı anlaşıldıkça ve biz yeni açıklamayı kendimize göre yorumlayıp bir anlamda “Geri adım attılar, artık istenmeyen kişi uygulamasına gerek kalmadı” deyince dolar dün 9.41’e kadar geriledi. Dolar bu satırların yazıldığı saatte 9.45 dolayında seyreliyordu.

Yani TL iki günde kayda değer oranda değer kazandı. O zaman şunu soralım değil mi:

“Türk parasını bir anda 9.84’e çıkaran ve daha sonra 9.41’e kadar gerileten kim; büyükelçiler mi, yoksa bizim söylemlerimiz mi?”

Ve şunu da herhalde bir kez daha test etmiş olduk:

“Demek ki etrafla kavga etmeyince, didişmeyince Türk parası değer kazanıyormuş...”

Yabancı TL’nin değer kaybetmesini niye istesin!

Geçenlerde bir televizyon röportajında bir esnaf komşu esnafın gelirinin de çok düştüğünü söylüyor ve “Onlar para kazanabilsin ki benden alışveriş yapsın, hepimizin durumu çok kötü” diyordu.

Uluslararası ticarette de aynı durum geçerli değil mi...

Yurtdışında 1 dolara satılan bir ürünü, dolar kuru 10 lirayken Türk tüketici 10 liraya alabiliyor, kur arttığı ölçüde Türk tüketicinin cebinden çıkacak para da artıyor. Ve öyle bir aşamaya geliniyor ki, kur çok arttığı için artık Türk vatandaşının gücü o ürünü almaya yetmiyor. Örneğin kur yüzde 20 artmış, gelir yüzde 10.

Siz Türkiye’ye satış yapan yabancı bir ihracatçı olsanız Türk parasının değer yitirmesini mi istersiniz, yoksa değer kazanmasını ve bir yerine iki ürün satabilir hale gelmeyi mi?

10 Soros gelse bu zararı veremez

Osman ULAGAY

27 Ekim 2021 Çarşamba

Ben kırk yıldan beri gazetecilik yapıyorum, haliyle çok şey gördüm ve yaşadım ama toplumun kayda değer bir kesiminin bu kadar kanıtsız, bu kadar dayanaksız, bu kadar uydurmasyon iddialarla bu kadar uzun bir süre avutulup kandırıldığını ilk kez görüyorum.

Türk Lirası'nın (TL) başına gelenlerden başlayayım. Düşünebiliyor musunuz son üç yıl içinde bu ülkenin parası pul edilerek barış zamanında bir ülkeye yapılabilecek en büyük kötülük yapılmış. Bu sayede içerden bilgi alıp küpünü dövizle dolduranlar dışında kalan ve gelirini TL ile kazanan herkes büyük kayba uğramış ve enflasyon %20'lere tırmanmış ama hala "Tayyip Bey ekonomiyi iyi yönetiyor" diyenler var. Oysa Tayyip Bey'in 2018'de önce kendi icadı olan faiz teorisini dünya finans çevrelerine anlatıp onların takdirini(!) topladıktan sonra çamaşır değiştirir gibi Merkez Bankası başkanı değiştirmeye başlaması uygulanacak faizi dikte eden ilk Cumhurbaşkanı olması TL'nin bu duruma düşmesinin başlıca nedeni.

İş dünyasının rötarlı tepkisi

Ekonominin iyiye gittiğini yakın zamana kadar iş dünyasından da duyuyorduk. Doğrusunu söylemek gerekirse, devlet bankalarının enflasyonun altında kalan faizle bol keseden dağıttığı kredileri kullanıp enflasyonun başını alıp gittiği ortamda malına zam bindiren iş sahiplerinin halinden memnun olması anlaşılabilir bir şey.

Ne var ki, bir ülke tasarruf açığını finanse edecek dış kaynağı bulamıyorsa bu oyunu sürdüremez. Sonunda şimdi o noktaya gelindi ki, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) bile suskunluğunu bozarak "döviz kurlarındaki tırmanışın reel sektörü tedirgin ettiğini" söylemek zorunda kaldı. Önceki günkü Dünya'da yer alan "Pusula kayboldu" başlıklı haberde farklı sektörlerin yetkilerinin döviz kurundaki belirsizlikten duyduğu rahatsızlık dile getiriliyordu.

AKP'nin ekonomiyi iyi yönettiği dönem

Dikkat ederseniz Cumhurbaşkanı Erdoğan son zamanlarda AKP'nin ekonomideki başarısını anlatırken hep 2003 sonrasındaki ilk iktidar dönemindeki başarı karnesine

gönderme yapıyor. 2008'e kadar olan dönemde AKP'nin ekonominin yönetiminde ve Batı dünyasıyla ilişkilerde izlediği çizgiyi ben de olumlu buluyordum. Türkiye 1971'den beri ilk kez 2004 yılı sonunda tek haneli enflasyonu yakalamış, Türk parasındaki sıfırları atmış ve dış dünyada ilgi gören bir ülke haline gelmişti. Bu sayede 2006 ve 2007'de yılda 20 milyar doların üzerinde doğrudan yabancı sermaye yatırımı (FDI) gelmişti Türkiye'ye ve fert başına gelirimiz 2008 yılı sonunda ilk kez 10.000 doların üzerine çıkmıştı. 2008 yılının Ağustos ayında 1,15 TL ile 1 Dolar almanın mümkün olduğu günler bile olmuştu.

TL 87 cent'ten 10 cent'e düştü

Evet 2008 yılında ABD parasıyla 87 dolar cent eden Türk lirası şimdi 10 cent'e düşmüş durumda. Yani %89'a yakın bir değer kaybı söz konusu. Son 5 yılda uğranan kayıp da %70'i buluyor. Sayın Erdoğan'ın 2018'de kendinden menkul faiz teorisini dünyaya ifşa etmesinden sonra tekrarlanan hatalarla muazzam bir çöküş yaşandı ülkemizin parasında. Enflasyon ise tırmandıkça tırmandı ve bir kısır döngüye girildi.

AKP'nin ekonomide başarı göstermesinde önemli payı olan DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, 23 Ekim tarihli Karar Gazetesi'ne yaptığı açıklamada, şimdi gelinen noktadaki ümitsiz durumu şöyle anlatıyor: "Döviz rezervimiz eksi 52 milyar dolara düştü. Döviz rezerviyle kuru kontrol etme imkanı kalmadı. Merkez Bankası'nın elinde bir tane enstrümanı kaldı, o da gecelik faiz. Ne yapsalar para etmiyor. Merkez Bankası faizi indiriyor, piyasa faizi yükseltiyor, kur fırlıyor. Aslında bu faiz kararı Merkez Bankası'nın değil, Sayın Erdoğan'ın kararı...FATF diye bir kurum var, bizim de destek verip kurdurduğumuz bu kurum Türkiye'yi gri listeye aldı. Bu Türkiye'nin itibarıyla ilgili çok tehlikeli bir durum. Gri listeye alınan ülkelere sermaye akışı yavaşlar. Hükümet maalesef Türkiye'nin uluslararası alanda itibarını sarsacak işler yapıyor, güven olmadan ekonominin düzelmeyeceğini anlamıyor. Sayın Erdoğan zannediyor ki talimat vereyim, Merkez Bankası faizi indirsın, enflasyon da, piyasa faizleri de düşsün, ekonomi düzelsin. Hayal, hayal, hayal.."

Soros komplosu efsanesi

Ali Babacan'ın da değindiği gibi, sanki bir hayal dünyasında yaşıyor Sayın Erdoğan ve içine düştüğü çıkmazdan çıkmak için her şeyden önce dış kaynak girişine ihtiyaç duyan Türkiye'nin Batı dünyasındaki ve finans piyasalarındaki itibarını daha da aşağı çekecek çıkışlar yapıyor. Bu tür meydan okumaların olumsuz sonuç verdiği artık çok iyi bilindiği için bu yöntemlerle ekonomideki çıkmazı ve toplumdaki yoksullaşmayı örtmenin zorlaştığını da artık anlaması gerekiyor.

Beraat ettiği halde hapiste tutulan Osman Kavala'nın "Sorosçu" olduğu ve Soros'un Türkiye'yi hedef alan kötü emellerine hizmet ettiği için "hapiste tutulduğu"(İç İşleri Bakanı'nın açıklaması) iddiası da bir efsane bence. 2003 yılında Davos'ta Soros ile aynı masaya oturup ondan destek istediği bilinen Sayın Erdoğan'ın şimdi Kavala'nın serbest bırakılmasını isteyen 10 ülkenin büyükelçilerini kovmak istemesi ve konuyu Soros'a bağlaması da dikkatleri saptırarak ekonomideki fiyaskoyu örtmek için

27.10.2021

bulunmuş bir kurnazlık denemesi. Halen toplam serveti 6,8 milyar dolar olan 91 yaşındaki Soros'un bugünkü profiliyle ne gücü yeter "güçlü Türkiye"yi sabote etmeye ne de böyle bir niyeti var bence. Aslında 10 tane Soros bir araya gelse bugünkü yönetimin Türkiye'ye verdiği zararı veremez.

Abdulkadir Selvi

İmamoğlu cumhurbaşkanı, Akşener başbakan modeli

27 Ekim 2021

Meral AKŞENER daha önce **Ekrem İmamoğlu**'nu **İkinci Fatih**'e benzetmişti. Şimdi de, “Benim ablam 75 yaşında dindar bir kadın. Ablam **AKP** bünyesindeki dindar kadınlarla da beraber olan biri. Ablam bana ‘**Ekrem kardeşimin yüzünde rabbi yessir gördüm**’ dedi. Arkadaşlarını sordum, onlar da sempati duymuşlar” dedi.

“**Rabbi yessir**” duası, “**Rabbim kolaylaştır. Zorlaştırma. Rabbim (İşlerimi) hayırla sonuçlandır**” anlamına geliyor. Ama “**Ekrem kardeşimin yüzünde rabbi yessir gördüm**” demek onun yüzünde kazanacağının işaretini gördüm anlamına geliyor.

Bu arada **Meral Hanım**'ın ablası, daha önce **Tayyip Bey**'in başarısı için Fetih suresinin okunduğu dua halkasında yer alan birisiymiş.

Cumhurbaşkanı adaylığı işi duaya kaldı demezseniz, **Meral Akşener** en etkili mesajını “**Rabbi yessir**” üzerinden verdi. **Akşener** daha ne desin? Bir tek benim cumhurbaşkanı adayım **Ekrem İmamoğlu** demedi. Ama cumhurbaşkanı adayının belirleneceği masa kurulduğunda da onu söyleyeceğe benziyor.

KILIÇDAROĞLU'NUN ÖNÜNÜ KESME HAMLESİ

Meral Akşener, **İmamoğlu** konusunda verdiği bu güçlü mesajların hiçbirini **Kılıçdaroğlu** için kullanmadı. Sadece Tunceli'de cumhurbaşkanı olmak **Kılıçdaroğlu**'nun da hakkıdır dedi. Ama **Ekrem İmamoğlu** ile tarihten örnek getirdi. Yetmedi maneviyatı devreye soktu. “**Rabbi yessir**” dedi. Bunun anlamı **Kılıçdaroğlu**'na sen cumhurbaşkanı adayı olma demektir. Bunun başka bir anlamı da ‘**İmamoğlu aday olursa kazanır, Kılıçdaroğlu sen aday olup Millet İttifakı'na seçimleri kaybettirme**’dir.

Akşener en önemli hamlelerinden birini yaptı. **Kılıçdaroğlu**'nun önünü önce tarihle sonra maneviyatla kesmeye çalıştı. Ama asıl bundan sonra **Kılıçdaroğlu**'nun hamlesi

ne olacak? Muhalefette 2023 seçimlerini kazanma umudu doğduğu için cumhurbaşkanı adaylığı konusunda kıran kırana bir mücadele yaşanıyor.

İMAMOĞLU VE AKŞENER ALTERNATİFİ

CHP Genel Merkezi'nin baskısıyla **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**, kerhen yani istemeyerek belediye başkanlığına devam etmek istediklerini açıklamışlardı. Ama özellikle **İmamoğlu** hiçbir zaman cumhurbaşkanı adayı değilim demedi. **Akşener**, **Kılıçdaroğlu** tarafından cumhurbaşkanlığı denkleminin dışına itilmeye çalışılan **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ı yeniden cumhurbaşkanlığının en güçlü adayları arasına soktu. **Akşener**, “**Sayın Kılıçdaroğlu iki arkadaştan birini aday gösterdiği hâlde biz hayır demeyiz**” dedi. Bunun siyasete tercümesi, ‘**Kılıçdaroğlu, sen aday olursan kazanamazsın. O nedenle Ekrem İmamoğlu ya da Mansur Yavaş’ı aday göster**’ demektir.

AKŞENER DÜŞÜNDÜĞÜ MODELİ AÇIKLAMIS OLDU

Meral Akşener, cumhurbaşkanı adayı olmadığını, başbakanlığa talip olduğunu açıklamıştı. **Akşener**'in başbakan olması için parlamenter sisteme dönülmesi ve İYİ Parti'nin seçimlerde birinci parti olarak çıkması gerekiyordu. Dolambaçlı bir yoldu. Muhalefet Anayasa'yı değiştirecek sayıya ulaşacak mı, Anayasa'yı değiştirip referanduma gitse evet oyu çıkacak mı, sistem değişse **Akşener**'in partisi seçimlerden birinci parti olarak çıkacak mı gibi sorular gündemdeydi.

Ama **Akşener** nasıl bir model düşündüğünü açıklamış oldu. Parlamenter sisteme geçmeden önce sembolik bir cumhurbaşkanı ve cumhurbaşkanı yardımcılarında birinin fiilen başbakan olarak görev yaptığı bir sistem. “**Cumhurbaşkanı seçildi. Hemen hızlı bir şekilde yürütmeden sorumlu bir başkan yardımcısı tespit edilebilir. Başbakan gibi çalışacak bir başkan yardımcısı tespit edilebilir. Bir cumhurbaşkanı olacak fakat o parlamenter cumhurbaşkanı gibi sembolik çalışacak. Bir başkan yardımcısı olacak, o başbakan gibi çalışacak**” dedi.

Bunun adı şu: **Ekrem İmamoğlu** cumhurbaşkanı; **Meral Akşener** başbakan.

CHP, HDP'LEŞİYOR MU?

IRAK ve Suriye tezkeresine karşı çıkarak CHP, HDP'nin yanında yer aldı. Çünkü HDP, PKK-YPG'nin varlığından dolayı, “**#TezkereyeHayırDe**” kampanyası başlattı. HDP bu kez tezkereye karşı çok agresif bir mücadele yürüttü. Sonunda CHP'yi yanlarına çekmeyi başardılar. CHP tarihinde ilk kez HDP ile birlikte Türk askerinin Irak ve Suriye'de bulunmasına hukuki meşruiyet sağlayan tezkereye hayır dedi.

CHP grubunda **Kılıçdaroğlu**'nu dinledim. Tezkereye hayır demek için ileri sürdüğü tezler zayıftı. Tezkerenin süresinin 2 yıl olmasını ve yabancı ülke askerlerini Türkiye topraklarına kabul etme konusunu ileri sürdü. Ama netice itibarıyla millet siz Türk askerinin Suriye ve Irak'ta bulunmasına evet dediniz mi demediniz mi ona bakar.

Zaten geçmişte de PKK'ya karşı yürütülen Zeytin Dalı operasyonuna karşı çıkmış, **“Afrin’de ne işimiz var?”** demişti. **“YPG terör örgütü değil”** diye konuşmuştu.

Geldiğimiz noktada 2023 seçimlerinde HDP ile işbirliği arayışında olan CHP, Irak ve Suriye tezkeresine karşı çıkararak safını HDP’den yana belirledi.

MİLLET İTTİFAKI’NDA ÇATLAK

CHP geçmişte Libya tezkeresine de karşı çıkmıştı. Ama o zaman İYİ Parti de ret oyu vermişti. Ama **Meral Akşener, Kılıçdaroğlu** ile ortak basın toplantısında tezkereye evet oyu vereceklerini net bir şekilde ifade etmişti. Oylamada da tavırlarını ortaya koydular. İYİ Parti milli meselelerde partiler üstü tutum takınmakla doğru yapıyor. Ama CHP, Millet İttifakı ortağı İYİ Parti’yle değil, HDP ile birlikte hareket etmeyi tercih etti.

KILIÇDAROĞLU’NUN BAŞARISI

Kılıçdaroğlu gerçekten CHP’yi dönüştürdü. O açıdan başarılı. Kuvay-ı Milliye’nin, **Atatürk**’ün, ulusalcıların partisi CHP’yi HDP ile aynı safta buluşturmayı başardı.

SURİYE VE IRAK’TAKİ ASKERLERİN DURUMU

Eğer tezkere CHP ve HDP’nin istediği şekilde reddedilseydi Suriye’de Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı bölgesi ile Afrin’deki askerlerimizi geri çekmemiz gerekecekti. Çünkü hukuki zemin ortadan kalkacaktı. Bizim Mehmetçiğin kanını dökerek girdiğimiz Suriye’den apar topar çıkmamız gerekecekti. Irak’ta PKK’yla mücadele için oluşturduğumuz üslerimizi bırakıp askerimizi Türkiye’ye çekmemiz gerekecekti. Bu durumda PKK-YPG, DEAŞ ve rejime gün doğacaktı. ABD ve Rusya mutlu olacaktı.

ÖZGÜR DEMİRTAŞ, KILIÇDAROĞLU'NUN CUMHURBAŞKANI ADAYI MI?

ÜNLÜ ekonomist **Özgür Demirtaş**'ı tanıyorsunuz. Geleceği parlak olan genç bir profesör. Ekonomiye halkın anlayacağı dilden konuşuyor. Sosyal medyayı da çok etkin bir şekilde kullanıyor. Ekonomi benim alanım değil, o nedenle **Özgür Demirtaş**'ın alanına girmedim. Bu kez o benim alanıma girdi. Bir süredir siyasi kulislere **Özgür Demirtaş**'ın cumhurbaşkanı adayı olduğu konuşulmaya başlandı. Hatta **Özgür Hoca**'nın görüştüğü bazı isimlere **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun adayı olduğuna dair bir izlenim verdiği söyleniyor. **Kılıçdaroğlu** kendisi aday değil mi? Ayrıca **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş** dururken **Özgür Demirtaş**'ın adaylığı nereden çıktı diyebilirsiniz.

ÖZGÜR DEMİRTAŞ NE YANIT VERDİ

Ekrem İmamoğlu ve **Mansur Yavaş**'ı daha şanslı görenlerdenim ama yine de **Özgür Hoca**'yı aradım. “**Cumhurbaşkanı adayı olduğunuz konuşuluyor**” dedim. Şaşırmadı. Ama konuşmadı da. “**Ailede bir prensip kararı aldık. Siyaseten hiçbir şey söylemeyeceğiz**” dedi. Kararına saygı duydum. Ama kulislere **Kılıçdaroğlu**'nun muhtemel adayı olarak **Temel Karamollaoğlu** ve **Meral Akşener**'le görüştüğünün konuşulduğunu söyledim. Aynı prensibini hatırlatmakla yetindi.

Ekonomiyle ilgili değerlendirmelerini dikkatle izlediğim **Özgür Demirtaş**'la ilgili cumhurbaşkanı adaylığı iddialarını paylaşmak istedim.

Esfender KORKMAZ

Ekonomide tuzaklar

27 Ekim 2021 Çarşamba

Ekonomide birçok sorun iktidarın tek taraflı anlayışı ve popülizmi önde tutması nedeni ile, çözülmez sınıra ulaştı.

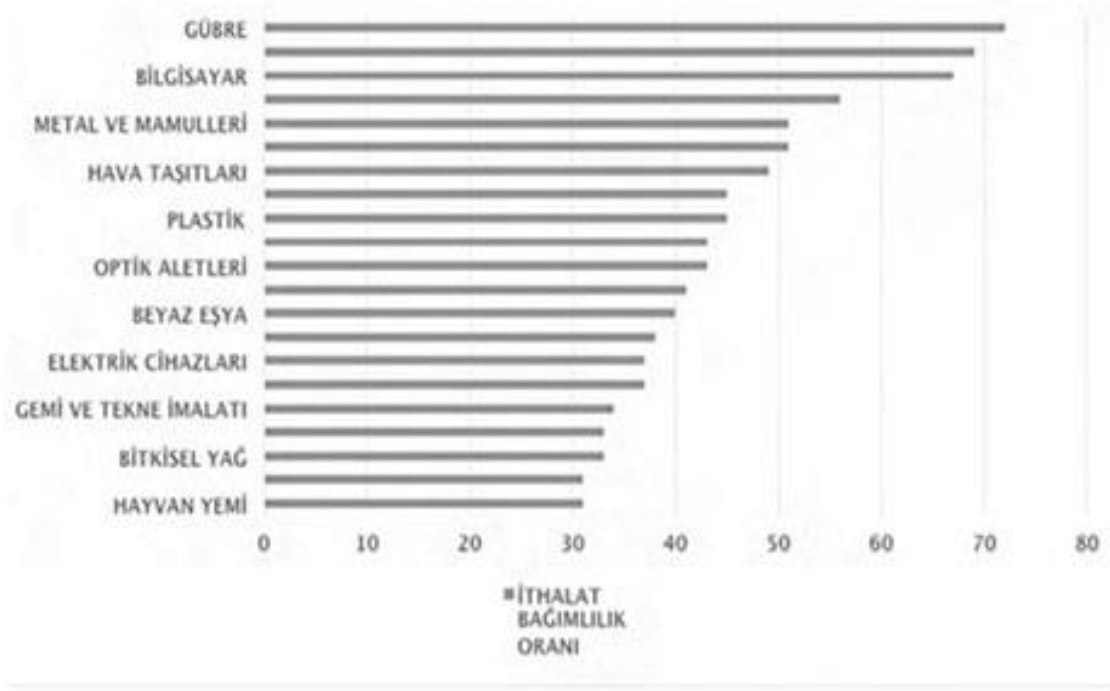
1.İthalata bağımlı üretim yapısı, işsizliği, enflasyonu, cari açığı artırdı. Üretim dışı bağımlılıktan kurtulamaz.

Toplam ithalatın yapısına bakarsak, yıla göre birkaç puan değişmekle birlikte, AKP iktidarında ara malı ve ham madde ithalatı artmış ve toplam ithalattaki payı yüzde 77 seviyesine çıkmıştır. Buna karşılık yatırım malı ithalatı yüzde 13 ve tüketim malı ithalatı ise yüzde 10 düzeyinde olmuştur.

Merkez Bankası uzmanları Mayıs 2019'da yaptıkları bir araştırmada; 2012 verilerini baz alarak 2017 yılı için tahminlerde bulunmuş ve imalat sanayisi de ithal girdi oranını elektronik üretiminde yüzde 55, taşıtlarda yüzde 48 ve tarımda yüzde 11 olarak bulmuşlardır.(Yasemin Erduman- Okan Eren-Selçuk Gül-219)

Ümit Özlale ve Alper Karakurt, Türkiye'de tasarruf açığı ile ilgili bir çalışmalarında, imalat sanayisinde ithal girdi oranını, gübre sektöründe yüzde 72, demir çelikte yüzde 69, kimyasallarda yüzde 67 olarak bulmuşlardır.

BAZI SEKTÖRLERDE İTHAL GİRDİ KULLANIM ORANI

Kur artışı ve ithalatın pahalılaşması ile Türkiye ithal girdiyi içeride üretir mi?
Üretemez... Çok basit, kimse yarınından emin değil. O zaman ithalat yapamayan bir Türkiye, üretim de yapamaz.

2.Merkez Bankası rezervleri bir daha toparlanamaz.

15 Ekim 2021 Merkez Bankası resmî rezervleri ;

Resmî döviz varlıkları 125,8 milyar dolar,

Döviz kredileri -25,6 milyar dolar,

Forward-Futur açık pozisyonu -62,7 milyar dolar,

Şarta bağlı yükümlülükler -53,5 milyar dolar,

Diğer -5,3 milyar dolar,

Varlık-Yükümlülük farkı -21,3 milyar dolar.

128 milyar dolar olayına kadar Merkez Bankası rezervleri net 40 milyar dolar kadardı. Sonrasında eksiye geçti. Bundan sonra tekrar artıya geçmez. Çünkü yabancı yatırım sermayesi gelmiyor ve cari açık devam ediyor. Yani Türkiye döviz yaratamıyor.

Merkez Bankası rezervlerinin eksi olması, ülke riskini artırdı. Dış borç çevirme maliyetlerini artırdı. TL'nin değer kaybetmesine neden oldu.

3.Kamu-Özel İşbirliği bugünümüzü ve geleceğimizi ipotek altına aldı.

Kamu Özel İşbirliği yatırımlarının dolar cinsinden ve talep garantili yapılması, standart maliyetinin üstünde oldu. Kur arttıkça bu nedenle halkın sırtına daha fazla yük biniyor. Gelecek bütçeleri de ipotek altına aldı. Bundan sonraki iktidarlara, bütçe ile kamu hizmeti yapacak kaynak kalmıyor.

4.Dört Kamu Bankası, AKP'nin özel kasası gibi ve popülizm aracı olarak kullanılıyor. Bu bankaların yandaş medyaya açtığı dönmeyen krediler ve benzer zararları hazine ödüyor. Halkın sırtından çıkıyor. Bundan sonra bu bankaları piyasa kuralları içinde çalıştırmak mümkün değildir.

Netice olarak; Ok yaydan çıktı. AKP iktidarı yönetim anlayışını yüz seksen derece değiştirse de, kurtuluş yok. Çünkü güven yok.

Çözüm; ekonomi önce dip yapacak. Sonra siyasi iktidar değişecek. Devlet kamu imkanları parti hegemonyasından kurtulacak. Sonrası çok kalmaz yeniden refah günlerimiz başlayacak.

İbrahim Kahveci

Akıl ne diyor?

Düşük faiz kalkınma sağlar mı?

Peşinen söyleyeyim: HAYIR

Kalkınma bir teknolojik-bilimsel hamledir. Kalkınma hamlesinde beşeri sermaye de işe dahil olur.

İnsanlarının kafasını kullandığınızda kalkınma olur. İnsanların kafası yerine bedenini kullanıyorsanız, kalkınmıyor ırgatlık yapıyorsunuz demektir.

Kalkınma için katma değerli üretim gerekir. Katma değerli üretim ise faiz oranına bakmaz, geleceğe bakar. Yani orada bir akıl vardır...

Akıl sayesinde yüksek faizi yenersiniz. Oysa düşük faizin uyuşturucu etkisi akıllı da devre dışı bırakır. Mesela Yunanistan örneği... AB üyeliği sonrası düşük faiz hastalığından batan bir ülke oldu.

***

Yatırım ilginç bir analiz gerektirir. Mesela 2017 yılında KGF ile ülkeye para saçıldı. Fabrikalar 3 vardiya çalışmasına rağmen yatırımda bir canlılık olmadı.

Hatta geçen yılın ilk yarısından faizler negatife düşürülmüş ve bir ara tek haneli rakamlardan krediler verilmişti. Oysa yine yatırımlarda bir canlılık olmadı.

Ülkemizde yatırımlar 2015 yılında durmuş, 2018-2020 yılında gerilemiş ve nihayet geçen yılın son çeyreğinde artmaya başlamıştır.

Kredi faizlerinin yüzde 9-11 aralığında seyrettiği dönemde yapılmayan yatırımlar, faizlerin yüzde 20'lere çıktığı son 3 çeyrekte artış göstermiştir.

İlginç değil mi?

(Burada kastedilen makine teçhizat yatırımdır. Beton yatırımlarını bu hesaba katmıyoruz)

***

Sermayenin betona yönlendirildiği düşük faizde fabrika yatırımları artmazken, yüksek faizde fabrika yatırımları artmıştır.

O zaman mesele sermayenin kullanım verimliliğidir.

Düşük faiz sermaye verimsizliğine yol açarken, yüksek faiz tersi etki göstermiştir.

Sanırım biraz düşünmemiz gereken bir veri seti karşımızda bulunuyor. Umarım azıcık ders alırız.

***

Bugün dön dolaş yine faiz indirimi ile çözüm aramaya geçtik. Yine **fakirime verin şuradan bir kredi** diyeceğiz.

İyi ama o fakirin bir geliri var mı? Ya da bir işi var mı? **Kağıt toplayanları bile sokaktan topluyoruz ama fakirim kredi kullansın istiyoruz.**

Sadece ve sadece bir seçim kazanmak için artık yapılmayacak ne kaldı diye sorabiliriz. Bir zamanlar seçim için politika uygulamamakla kazanan AK Parti şimdi her yola başvuran parti oldu.

***

Veriler ülkemizin şişme ve patlama evrelerinde sıkıştığını gösteriyor. Bir şişiyoruz, bir patlıyoruz... Çünkü temelsiz ve güvensiz bir yönetim şeklimiz var.

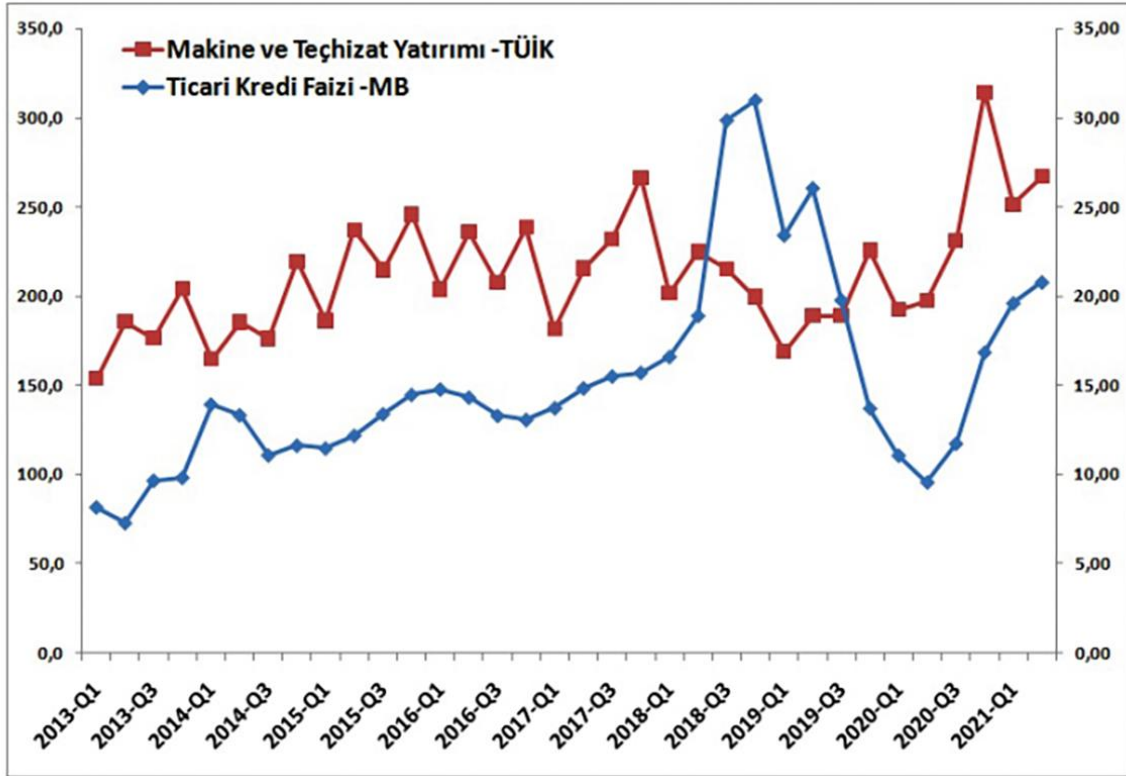
Yarının ne olacağını kimse bilmiyor? Yarın ne kadar agresif bir oyun oynayacağımızı kimse kestiremiyor.

Şimdi hatırlayamadığım bir açıklamayı size iletayım: “Dış politika tavla gibi oynanmaz, satranç gibi oynanır” diyordu.

Biz sürekli rest çekmeyi ve zar atmayı yönetim biçimi olarak görüyoruz. Oysa yatırım akıl ve yönetim içerir. Zar atarak kim yatırım yapar ki...

O zaman biraz daha düşünmek gerekiyor. En azından alttaki grafiğe bakın ve ne demek istediğimizi görüverin.

KARAR Sizindir...

27 Ekim 2021, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Kraliçe, Erdoğan'dan daha kıdemli!

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın kabine toplantısı sonrasında yaptığı açıklamalar Siyasal Bilgiler'de ders olacak nitelikteydi. Çok önemli şeyler vurguladı **Erdoğan**.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** şu anda en deneyimli lider. Yani çok irdelersek belki İngiltere Kraliçesi onu solda bırakır ama **Erdoğan**'ın liderliği sırasında üstesinden geldiği krizler kraliçenin aklına bile gelmez.

Örneğin, 17-25 Aralık polis darbe teşebbüsü, Gezi Parkı kalkışması, 15 Temmuz darbe girişimi ve daha birçok komplolar, sonunda 11 Batılı ülkenin adalet darbesi yapmasına kadar dayanmadı mı?

MUHALEFET DE DERS ALMALI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** bu son darbe girişimini de ustaca bertaraf etti.

Şimdi artık başta Amerika olmak üzere Batılı ülkeler, Türkiye'ye rest çekmenin bir sonuç getirmeyeceğini biliyorlar.

Dilerim Amerika'nın ya da diğer ülkelerin aldığı dersin muhalefete de yansımaları olmuştur.

Belki Cumhuriyet Halk Partisi ya da HDP, bundan sonra Türkiyeli gibi davranırlar. Şunu bilelim ki dünya bir kurtlar sofrasına benziyor.

Düşünün ki Cumhurbaşkanı **Erdoğan** döneminde Suudi Arabistanlı suikastçılar, İstanbul'da Amerikalı bir gazeteciye katlettiler.

Ve bunun hesabı hâlâ Suudi Arabistan'dan sorulamadı.

Geçen gün de bir Suudi yetkili, Amerikan medyasına verdiği demeçte, şimdiki Veliht Prens **Selman**'ın eski kralı zehirlemeyi planladığını anlattı.

Buna göre veliaht, Rusya'dan zehirli bir yüzük alıp eski kralın elini sıkmayı ve böylece babasını kral yapmayı planlıyormuş.

HEPİMİZİN BAŞARISI

Daha önce de söylediğim gibi, Cumhurbaşkanı **Erdoğan** bu çeşit durumlarla kim bilir kaç defa karşılaştı?

Onun hayatını hedef alan kim bilir kaç girişim oldu?

Neticede **Erdoğan**'ın cumhurbaşkanı yaptığı, başbakan yaptığı, ekonomiden sorumlu bakan yaptığı kişiler şimdi onu devirmek için uğraşıyor.

Kısacası, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın hayatı şu anda heyecanlı bir kitap olabilir. Onun başarısı ise hepimizin başarısı demektir.